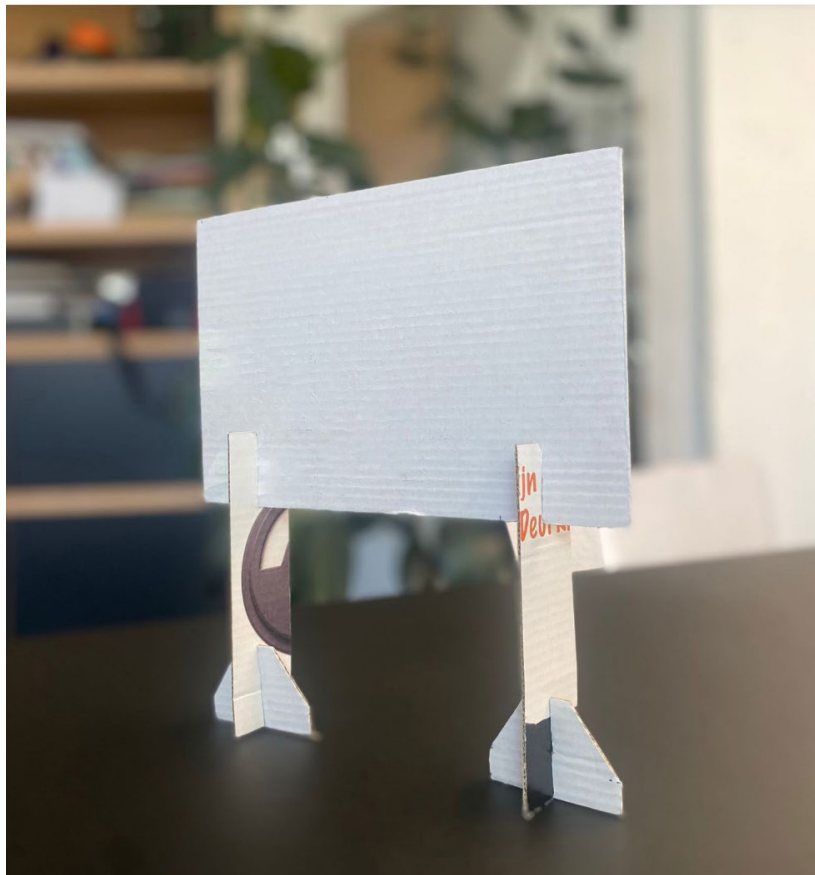
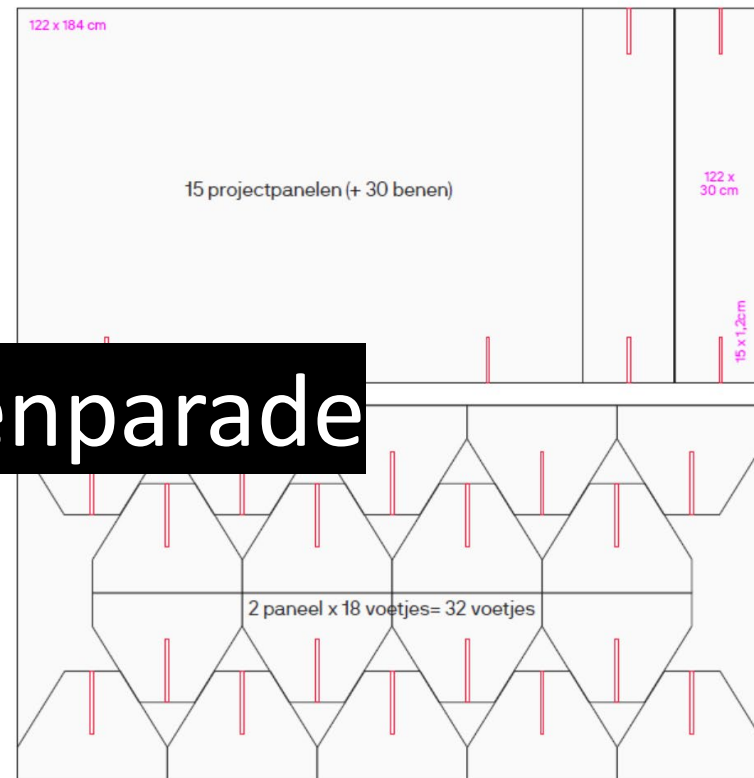

Plannenparade en Waddenatelier

Productie overzicht

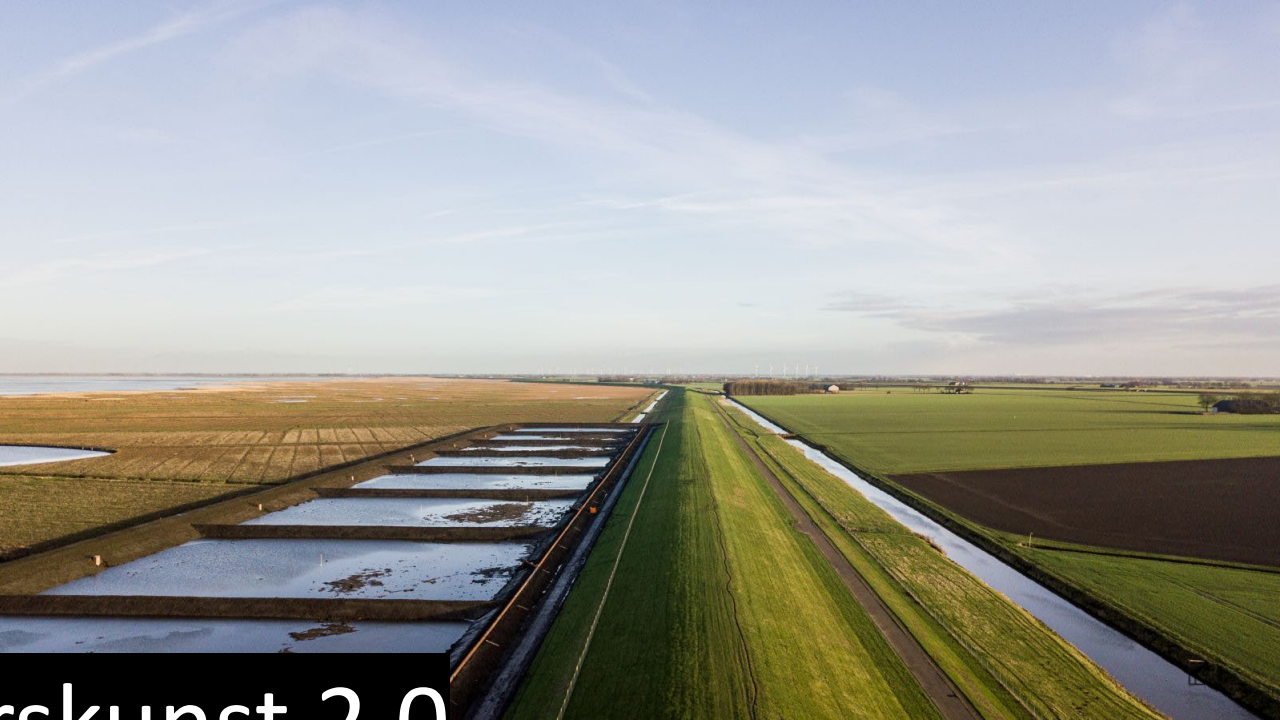
Plannenparade

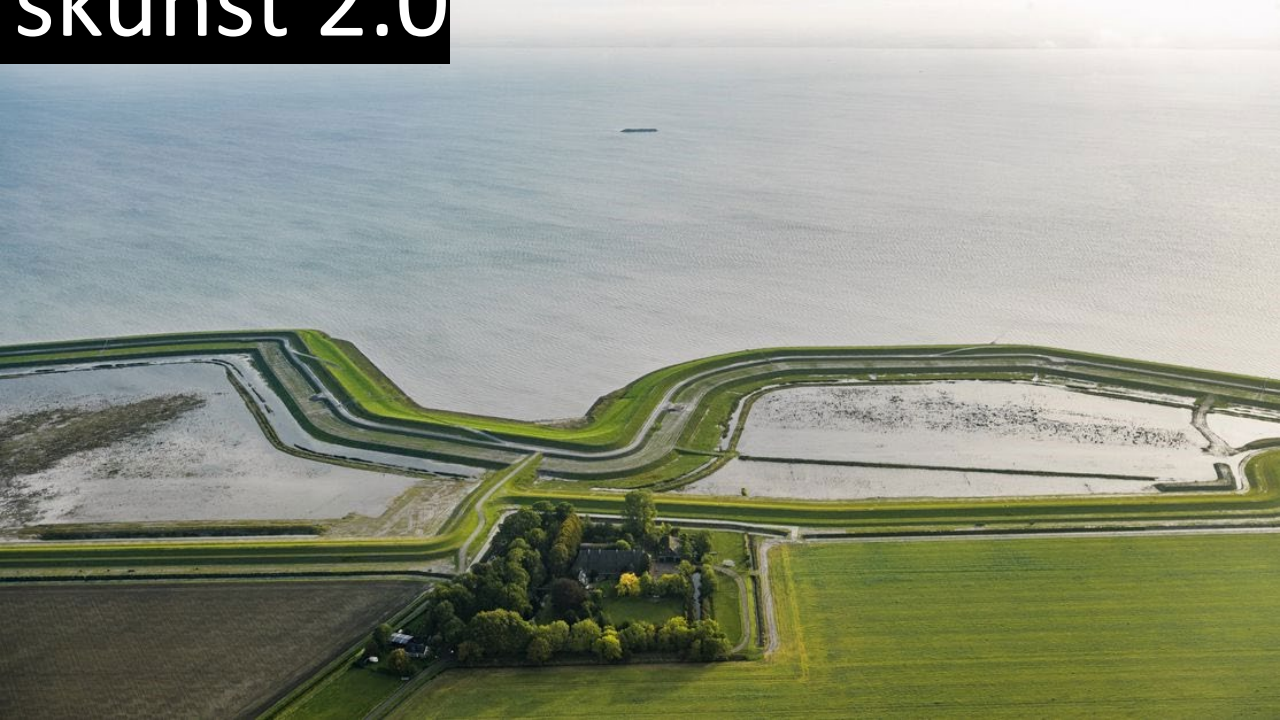
15 platen projecten + 1 plaat intro + 2 platen voetje

= 18 x Reboard 10mm, 244x122 cm
recto verso bedrukt

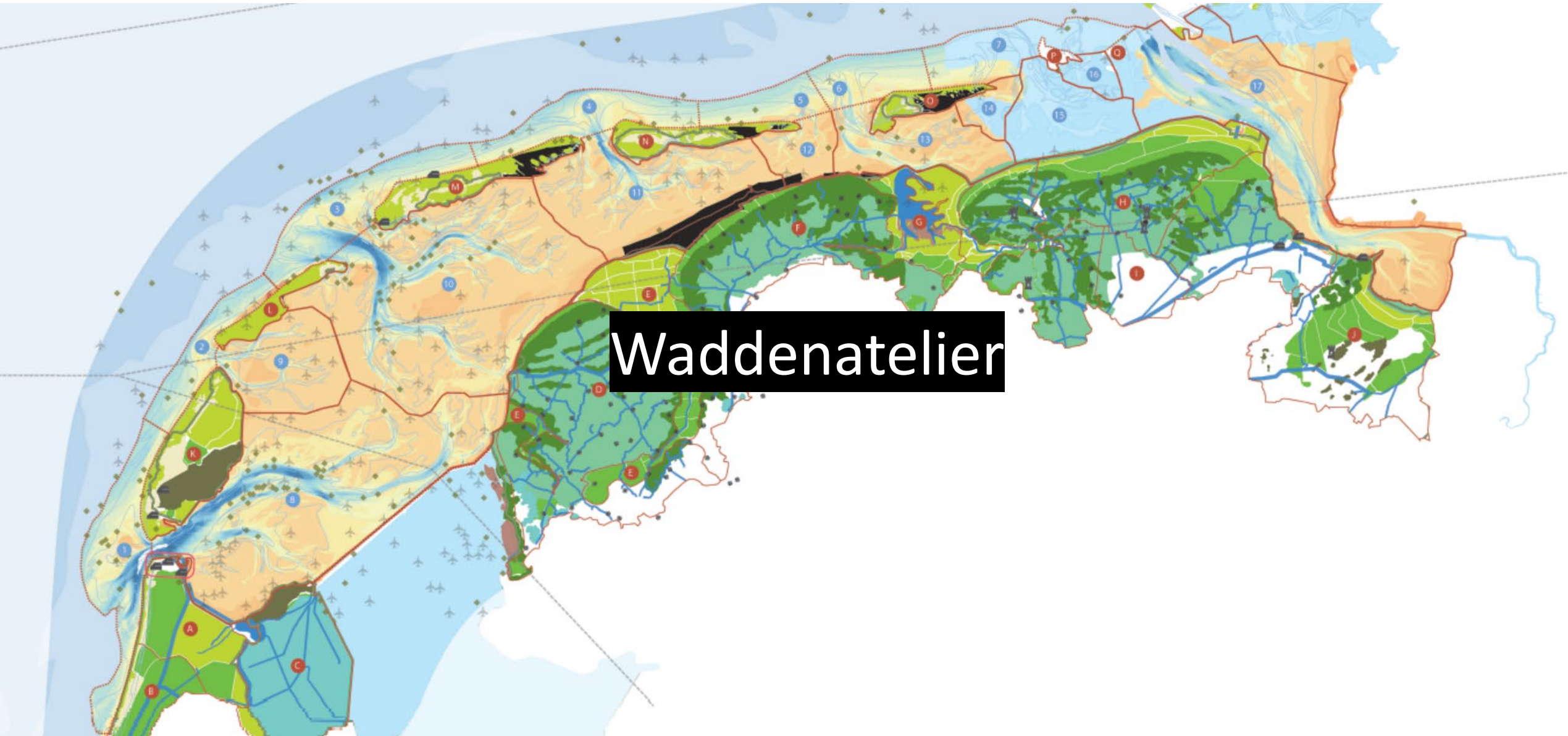
Ingenieurskunst 2.0

An aerial photograph of a coastal town and harbor. The town, with its red-roofed houses and a church, is situated on the left. A harbor with many sailboats is in the center. To the right, a small island with several houses is visible. The surrounding area is a patchwork of green and brown agricultural fields. A black rectangular box with white text is overlaid on the harbor area.

Initiatieven

Waddenatelier

LANDSCHAP 800 NA CHR. (PALEOGEOGRAFIE)

- BUITENWATER
- GETIJDENZONE
- KWELDER
- KWELDERRUG
- PLEISTOCEN (ZAND)

LANDSCHAPPELIJKE ELEMENTEN (CHK FRYSLÂN)

- DIJKEN
- TERPEN

ROUTES EN BEREIKBAARHEID

- WADDENZEEDIJK
- WADDENDORPEN
- SPOORLIJN
- TREINSTATION
- VEERPONT EILANDEN

- STEDEN EN DORPEN
- KERK

Kernwaarden op kaart

A wide-angle photograph of a coastal landscape. In the foreground, a wide, sandy path with visible footprints leads from the bottom center towards the middle ground. The path is flanked by shallow, rippling water. In the middle ground, a grassy dune rises, topped with a series of vertical wooden posts arranged in a line. The sky is filled with heavy, grey clouds, creating a somber atmosphere.

Wat is het laadvermogen?

A black and white photograph showing several people working in a field. In the foreground, a man is bent over, using a long-handled tool to work the soil. In the background, three other people are also working in the field. A small wooden building is visible on the left side of the image. The text "Slimme aanpassingen" is overlaid in the center of the image.

Slimme aanpassingen

A woman with short brown hair, wearing an orange t-shirt and blue jeans, stands on the side of a paved road. She is hitchhiking, with her right arm extended and thumb up. A large blue backpack is on the ground in front of her. The background shows a grassy field, a line of trees, and a small building in the distance under a hazy sky.

Lichtere mobiliteit

Gezocht: zeehond (Waddenzee e.o.)

Waddenzee en veengordel zijn voorwaardelijke context

Sophie Brasseur, onderzoeker bij Wageningen Marine Research, fotografeert vanuit een Cessna-vliegtuig boven de Waddeneilanden de zeehonden, zodat ze die later kan tellen.

Foto Sophie Brasseur

De Cessna die wordt gebruikt voor de tellingen.

Tien grijze zeehonden liggen te zonnebaden op het randje van Razende Bol, een zandbank net ten zuidwesten van Texel. Zeezoogdier-onderzoeker Sophie Brasseur buigt voorover en duikt de voorkant van haar telelens tegen de ruit. Dan gooit naast haar de piloot de kleine Cessna in een scherpe bocht naar rechts. Uit de zijraampjes schiet de horizon weg. Terwijl Brasseur met haar camera de groepjes zeehonden op de zandbank stuk voor stuk vastlegt, houdt op de krappe achterbank haar collega Hans Verdaat bij hoeveel dieren rond de zandbank in het water liggen. Na drie steile rondjes over rechts is de Razende Bol geteld en in beeld gebracht. Dan maakt de piloot een

Al meer dan vijftig jaar tellen onderzoekers vanuit de lucht zeehonden in de Waddenzee. **Sinds een jaar of tien gebeurt er iets gekks:** er worden duizenden jonge dieren geboren, maar de totale populatie groeit niet mee.

Door **Ernst Arbouw** Foto's **Pauline Niks**

scheppe bocht naar links, waardoor nu aan de andere kant van het vliegtuig de horizon uit beeld verdwijnt. Nauwelijks 150 meter lager schittert zonlicht over het Marsdiep. 'Ziezo. Richting Balgzand nu', zegt Brasseur opgewekt. En terwijl het vliegtuig opnieuw steil naar rechts duikt, draait ze zich half om naar de achterbank: 'In de tas zitten kaasbroodjes en koffie. Niet vergeten hoor.'

Al meer dan vijftig jaar tellen onderzoekers van Wageningen

Marine Research elke zomer vanuit de lucht het aantal gewone zeehonden en hun jongen in de Waddenzee. Met een vliegtuigje volgen de onderzoekers langs droogvallende platen en zandbanken het getij, van Razende Bol in het westen tot de Punt van Reide in het oosten. Tien vluchten per jaar worden er op die manier gemaakt: drie in de voorzomer, voor de pups van de gewone zeehond, twee tijdens de rui in augustus en verspreid door het jaar nog een aantal vluchten, onder meer hartje winter, als de grijze zeehonden hun jongen krijgen. En terwijl in Nederland de onderzoekers met een speciale laagvliegtoerusting vier uur lang bochtjes draaiend en stuntsleidend over het Wad gaan, worden op vrijwel hetzelfde moment ('We streven naar dezelfde dag, maar het is in ieder geval dezelfde week') vergelijkbare tellingen

gedaan in Duitsland en Denemarken. Dankzij de langlopende tellingen bestaat een goed beeld van de zeehondenpopulatie in de Waddenzee, jaar na jaar leek het aantal zeehonden alleen maar toe te nemen, van het absolute dieptepunt van vijfhonderd dieren in het Nederlandse Waddengebied in het midden van de jaren zeventig tot ongeveer tienduizend gewone zeehonden en nog eens zeveduizend grijze zeehonden nu. Sinds ongeveer tien jaar stagneert bij de gewone zeehonden de groei. En dat, zegt Brasseur, is

vreemd. Vreemd en zorgwekkend. 'Er worden in Nederland jaarlijks ongeveer 2500 pups geboren, op een totaal van tienduizend dieren. Als we het volgende jaar gaan tellen, zien we die aanwas niet terug in de populatie.' In de andere Waddelanden gebeurt hetzelfde: ondanks het hoge geboortecijfer blijft de populatie ongeveer gelijk.

Brasseur, die zelf sinds 1991 betrokken is bij de tellingen, loopt de mogelijke verklaringen langs: het is geen natuurlijk verloop van de populatie - een zeehond kan tot

In de andere Waddelanden gebeurt hetzelfde

Op naar het volgende waddenatelier...